

mai ua poe kanaka nei, ua kaa no ka makou mau dala elua o keia makahiki. I hou mai la ka hope Luna a Kekino, ua kauoha mai kuu haku ia'u, e lawe no au i na §2, a oukou o keia makahiki, i pau ka aie o ke aupuni, nolaila, ke lawe ia nei na §2, o ka makahiki 1854, e pau ana i keia makahiki. Pono a nei keia hana ana? I ko'u manao ana, he lawe wale. Ma keia hana pono ole a ka Luanauhau, he kumu nui ia no kona hihia, a kua no hoi i na kanawai o keia aupuni, a ua kaha wale aku ma kona pono.

Eia ka lua o ko'u ike. Ke kii nei na luna a Kekino i na lunakula, e haawi koke i na dala elua, no ka auhau kula, i pau ka aie i na kumukula, mai ka malama mai o Iulai a hiki i Dek. nei. Pono a nei keia hana ana, a me keia kii ana i na Lunakula, i loa kekahi mau dala malaila? I ko'u manao ana he kolobe maoli.

Nolaila, e komo aku oe imua o ka poe hanoano a pau, e hui mai i ke ano o keia mau mea, a keia luanauhau e hana apiki nei. Ua hooloiloa a nei kekahi mau kanawai, e auhau na lunakula i ka auhau kula; a me ke kii mai hoi i na kanaka, e haawi hou i na dala elua, a i eha dala no ka makahiki hoo-kahi? Pela a nei? I na pela, alaila, e hoi hou na kanaka i ka wa ia Waawaikinaupou. Eia kekahi. I na e mau keia luanauhau mai Ewa nei, alaila, e nui loa 'na ka aie o keia aupuni i na kumukula. A eia no kekahi; O ka mea i emi nui loa ai ke Dala ma Ewa nei, o ka auhau kula, no ka hooaku pau ana i na kanaka kupono i ka auhau kula; he poe kanaka ui maoli, me ka nawaliwale ole. A maloko o keia hana ana, ua hana keia luanauhau ma ka malaloia e na kanaka, i mea nona e paa ai; aka, o ko ke aupuni makemake, aole i hooakou. Na IKEMAKA.

MAKAWAO MAUI MARAKI 23, 1853:

E ka poe i heluhelu ana i ka Elele Hawaii; Aloha oukou. Ke manao nei au e hooakaa aku ia oukou i kekahi mau mea i hanaia ma Maui nei, i keia mau malama i hana aku nei.

Eia kekahi pilikia i loa mai ia'u, me heka-hi poe e ae. Ua aihue ia ka makou palapala, a me na Nupepa no Amerika mai. I ka malama o Novemaba 1852, ua hiki mai kekahi mau palapala, a me na Nupepa, mai Amerika mai i Lahaina, a waihoia ma ka hale o G. D. Gower, ka luna palapala. A malope iho, komo kekahi kanaka Hawaii iloko o kona hale; oia ka hale o Hali Swinton, ka luna nui o na kaiko mamua. A meau aku ua kanaka la ia Gower, "Auhua ka palapala a Mi Gerina o Makawao?," I mai o Mi Gower, "Eia no. Nau no e lawe aku? Ae mai no ia; 'Na'u no." Haawi koke mai Mi Gower ia ia i ua mau mea la. A lohe au, ninau pinepine au i ka poe o makou i hele i Lahaina, a ua hooakaa aku au i ka hana a ka kanaka la. Hoole mai komei poe, aole lakou hele i Lahaina, aole noi aku ia Gower i ko'u palapala. A malope, ua hooakaa au i ua mea la iloko o ka luahiki; aka, aole au lohe iki.

I ka makahiki hou 1853, ua ae mai no na hoolanau e hele pinepine i Lahaina, e ha-

hiali i ka eke palapala, a e hoihoi mai ia'u i ua eke la. A i ka malama o Febuari, hele aku o Haleole me ka eke. I a minawa, ua hiki hou mai ka palapala, a me na Nupepa, mai Amerika mai. A koke hoi mai o Haleole, komo hou ia keiki la, a noi hou aku i ka palapala a Gerina, no ka mea, wahi ana, ua kauoha mai o Haleole ia'u e kii aku i ka palapala a e haawi aku ia ia, a ma Lahaina. Kanahua iki o Enosa, ka mea kakau no Mi Gower, aka, no kona kuhie he keiki ia o Lahaina, ua haawi aku no. A hoi mai o Haleole me ka palapala ole, a hui mai i ka aihue hou ana o ua mea la. Ua nui kuu kamahe a me kuu ukiuki. Hooakaa wawe au ia Gower, a ia Balua kekahi. A i kekahi la hou aku, komo ua keiki la iloko o ka hale o Gower, a hooi koke ia oia. A minua oia i kona aihue ana i ua mau mea la; hooi ia, a kuhikuhi ia hui. A malope, ae no ia i kona aihue ana i ka palapala o'u mamua, a malope mai kekahi. Nolaila, ua paa oia iloko o ka hale paahao.

He mea kupainaka keia aihue ana! No ke aha la ka makemake o ua keiki la i ka palapala, a me na Nupepa haole? Aole hiki ia ia ke heluhelu i ka olelo Beritani. Manao paha oia, he dala la iloko o laia. Aole akaka, aka, eal e hoolohe mai oukou, he aihue keia i oia aku mamua o ka aihue dala, a me ka lolo. No ia mea, e hoopailua oukou i na mea a pau i ku i ka aihue palapala i pau i ka wapa. Mai poina ia oukou ka heva o ua keiki la. E makau i ke Akua, a e malama i ka pono a me ka oiaio.

Eia kekahi mea a'u e hooakaa aku ia oukou, o ka make weluwelua ana o Mahu na Pulehu i Kula. Make i ka hehiia e ka pipi kauo, He bipi hoolakaa mamua, a kua ma ke kaa; aole nae i hoolaka pono ia. He hana hapa e like me ko Hawaii nei ano. Nolaila, i ka moelua ana o kona kaula, hele iho ia ia, hehi ia Mahu malalo o kona mau wawe, ua hana kona mau iwi, a ua eha ma ke kua. A hala kekahi mau la, make iho la ia.

He hoolanau aloha o Mahu, he haumana mamua ma Lahaina. A pau kona nolo ana malaila, ua noho oia i kekahi makahiki ma Himakupoko, he kumu kula. Alaila, ua hele aku ia i Pulehu, a iho aku i kumu ao malaila. A i keia mau makahiki he luna ekalesia ia, a hana no hoi ma ka hana a ke kahuna pole. Nui kama makemake i ka Baibala. He umikumamala kona heluhelu ana i ka Baibala mai Kinohi a Hoikeana. Nui kona makemake i ka Sabati, a me ka hale o ke Akua. He hoolanau haaha oia. Nui kana hana e pono ai ko Iesu aupuni ma ka honua. No ia mea, i ko'u manaoana, ua pomikai o Mahu; o makou ka poe poino. E na hoolanau, e hahai kakou mamuli o ka poe oiaio i make, i hahawai hou kakou me lakou iloko o ke aupuni o ka laui.

Eia ka mea i koe a'u e hooakaa ai. He ano lona o keia malama o Makahi nei. Ua nui ka ua, a me ka makani, a me ke ano, mai ka lua o keia malama a hiki mai i keia la 28. Aole Maraki i keia mau makahiki e like me keia. Ua paha na waipuna a me na kahawai i ka wai; a ua paha loa no hoi ka honua. Nolaila, momona paha ka lepo i keia makahiki, a

e hoolu nui mai paha ka honua i kono hua.

E pale nui kakou, e na hoolanau, i nini mai ke Akua ka Haku i ka Uhane Homolele malua o kona poe ekalesia, i hui nui mai ka poe hoomaleka, a me ka poe heva, i ola lakou; i wawahi ke aupuni o Satama, a i kukulu ke aupuni o Iesu Kristo. J. S. GELINA.

KANIKAU ALOHA NO M. S. KAUWAHI KO'U KAIKUAANA I MAKE MA WAILUA I OAHU.

He uwe kanikau ia oe e kuu kaikuana, Kuu kaikuana a ka makua hoolahi, He hanau mua oe no kou pokii, He mea nui na makua ia kua, Aole kua i hanele ia lakou, Akahi ka hanele la ua pau ka ea. Aole he ike ana ia lakou la—e. He u, he aloha ia oe e kuu kaikuana, Kou hoopili o ka uia, Piliia e hana ke ano a me ke koeke, Ka la welawela a me ka hau au o Kaula, Ka makani ikaika he kua, a me ka pako-lonahe a ke Aroa,

Ka makani Kuu Inuwa, a me ka Malua-lua imi hookeke, Ka makani Kii wawahi hale, a me ka Waiolua hoopili kai, la—e.

He uwe mibi ia oe e kuu kaikuana la—e. Aloha ke one o Kuone kahi a kua e pili ai, A me ka wai welawela o Kaneloko, A me ka hipa meepoli o kuanani, A me ke kula la wela o Oopele, A me ka nala huihua o Kapapale, A me ke kai lepolepo o Kaula, A me ke kula waihua o Kaena, A me ke one loa Pupuhea, A me ka ulu nui o Kalaholowan, A me na Kuapa kahulihuli o Uka. He u, he aloha ia oe e kuu kaikuana la—e. Kuu kaikuana pili o ka wai huihua o ka Huiwahi,

Kuu kaikuana o ka la ia a me ka la ai ole. Kuu kaikuana o ka la ia, a me ka la ia ole. Kuu kaikuana o ka la pua, Ua piliia ke kuluamoe a me ka wehe'na a ke ao,

I ke kani puia a na mea a me ke ano ahiahi, I ke kupono a me ka hio ana a ka la, la—e. He u, he kanikau he aloha ia oe la—e, Pau kou ike ana ia J. S. Emerson ma, Ko kua mau makua nana i hoonauo nui,

Pau kou pili ana me na pokii o kua, Na hoo hoolakana o ka po kanaka ole. Pau kou hana pu ana me ko kua mau hoopili,

Oka mai au e ke kai-la aole ike ia oe, a—e. Ke huna nei au i ko aloha aole e nalo, Ua hana mai e ke Kioea e ka Manu alu-pahi o Kaiona,

Aloha wale ke kula o Koloa, kahai au e hele ai,

Aloha wale ke kai o Kaelewahe, Kahai au e holoholo mau ai,

Aloha wale na hui waiwale o Koloa a me Lihue,

Aloha wale o Hapu e ku Kalalea nei, Aloha wale ka lina ka kanaka o Waimea,

Aloha ino ke one kani o Noshili,
A me ka papahapa o Polihale.
Ke ake nei au e ike aku i kou aloha,
Kohia mai au e ka Mouhee e ka ni hololua,
Aloha wale ka wai pouliuli o Huleia,
A me ka ulunia o Kekaha,
Aloha wale ka uiauna o Waialeale e ku
hahehe nei,
Aloha oe, ke noho nei au me ka u, i ka nui
o ke aloha ia oe.
Aloha wale ke kula o Kamoo kahii a kaua
e hele ai,
A me ka pii'na ka moe o Kamahale,
Aloha ino ka uka o Kamoku kahii a kaua
e noho ai,
I honi hoonau ai i ke ala o Kaawapuhi,
Aloha ino o Lahaina nei,
Kahi au i noho mua ai a o kou pokii ka
ukahi.
Pau kou ike ana ia Wehewehe a me Huai-
pau,
I ka hookiekie ana i ka pakolu o ke *cuba*
a me ka palua o ke *kuga*,
A ke kahi kau nei kou mau pokii nou,
Aloha wale o ka Kiowai o Auwaniawao,
A me ka pii'na o Kulilole, a me ka puu o
Paupau,
Aloha wale ke kahawai o Kāhaha kahii au
i hele ai.
He u, he aloha ia oe e kuu kaukuaana la-e,
Komo aku la oe i Iuia i kahi nani i hoonā-
nia,
Ike aku la oe ia Ierusalem hou,
Me kona mau puili 'lii,
O ke ala o ka lipano kau e hōi li,
O ka aila mea pōi i ka wiliia me ka lipano,
He mea hooluua no na koa paikau o ke
Aupuni,
He mea kahiko no ka paleumauna o ka
poe pono.
E aloha ae paha oe i ka leo nunulu o na
kolaitē,
A me ka uhene leo lea o na pila ma Ho-
nolulu,
A me ka huikau ana a na moku iloko o
Kou.
He u, he aloha ia oe la,
Aloha ino ka makua hookahi o kaua,
A me ka hanau mua e noho mai la,
Ua haalele mai oe ia lakou.
He u, he kaumaha ia oe la-e.
O Iesu Kristo ka puu hoonau,
O kou pokii e maha'i. Aloha oe, Aloha
ia-e. G. M. KONA.
Lahainaluna, Ok. 25, 1853.

KA ELELE HAWAII.

Aloha oe. Nau ia e hai aku i kuu wahi
mele kanikau, no ka make ana o D. Malo.
Ua make o D. Malo, o ka ia ia o na laau
oliva, i ulu ma Hawaia nei.
He laau kahiko loa keia. Maikai no kona
ulu ana ma keia pae aia. He kamano kona
mau makahiki. 26 paha kona mau makahiki
i hui pu ai, a noho aloha me ka Haku.
A no kona hui pu ana me ia, ua hoopie ia
oia i ka aila ala; kumu kuai nui, i ke ku pōa,
a me ka mokihana, i ka laauae, a me ka
mahua.

He oi aku kou ala i ka maile laulii o Koi-
ahi, aole he aala o ka wai Lutini, a me ka
mura, a me ka aloa.

He laau aala loa keia. Ua poohina kona
lau, lupalapa uluhi kona lau, nemonemo mai-
kai kona hua. He laau aala loa keia, no ka
uluhau o Lebanona, ka weli i kanu ia ae ma
Hawaia nei, a he oliva no ka mauna o Oliveta.
Ua hiki aku kou ala i kela ao; a na hōi ia
kou aala ma Amerika Huipua, a ma Enela-
ni, no ka mea, he mea aala makou me Kristo
i ke Akua.

No ka poe ola a me ka poe make, he mea
aala make makou e make ai no kela poe; a
he mea aala ola e ola ai, no keia poe hoi.

Aole nou iho kou aala, aka, no ka lani mai.
Ua hui pu ia kou ala me Mose a me Elia.

He kanikau aloha keia, non hoi ia e D. Ma-
lo, kua mea aloha i lilo aku la. Hele wale i
kela no, noho ka ohua, me na lehulehu o ko-
na hale, o ke Aloha.

He Aloha a'u, i ka pili a maua; i ka pili no
maua a hele aku la. Hui ae nei au, aole, nana
wau ma na keena, hana wau ma ka paia, i
wahi e noho koke mai ai.

Kiai pinepine mai ana ke aloha ke kono
la i kua lani paka he waimaka.

Hapuku ka Haku i na lani, ulu ka Haku i
na Uhane, paakiki na hōhanau i na hana i
ke aloha.

Aloha oe, aloha makou, aloha ke kane i ka
wahine; Aole he wahine, he keiki i hanui
keiki e oe, a me na hōhanau a pau loa.

Aloha kuu hua kuka o ka pono o ka Haku,
mai ka hale o na Akua hemolele.

Aloha Huola i ka lai e waiho nei. Aloha
pa pea elua o Lahaina, a me ka loko wai o
Mokutunia.

Aloha na papohaku o Kapela, a me ka leo
o ka pele e wawalo ana. He aloha na hele
ana o ka la Sabati, a me ka huakai leo ole
ma ke ahonui, a me ka noho maluhia ana o
na haipule.

He aloha kou hai ana mai i ka olelo a ka
Haku, ka mea a na haipule e nui ai, a e olu-
olu ai ka maka.

Aloha na halawai apana o ka poe pono, a
me ka makani maua o Lahaina. Aloha na
hono ciwa o na moku, a me ke one 'lii o wai-
neae.

A me kaua paupili i ke kula. I piliia me
ka nahua, a me ka makani Unihau.

Aloha kuu kane kauuala, ke ne mai la ia
i kauhala. Aloha oe e ka makani kauuala, lili-
lehu, li au i kaua, a ka nahua, auu kalau-
laolao ke hele ia.

He olu keinaha ka pali o kaukuni, he nui no
kou tini ma keia ao, pau kou halawai ana me
T. Keaweiki, a me D. Li, a me M. Kenuli, a
me na anela maikai ma keia ao.

Na lina kahiko o ka Ekalesia, pau keia
mau mea ia oe ma keia ao. Hele aku la oe
ma ke ala kokeke ka mea i olelo ia, "Owau
no ke ala, a me ka oiaio, a me ke ola;" olelo oia
hoaka lele i ke ahiahi, o kuu lani iki ho-
ka lele i ke kulu aumoe, o ala leo lani ka leo
i ke kakahiaka.

O nalo mima kou hele ana mai keia ao aku,
pau kou noho ana ma kou kula hanui hipa.

Hele aku la oe e halawai me ka Haku, lili-
na launa ole kou wahi i hele aku la, ike aku
la oe i ko ka lani poe anela, e alohi mai ana.

E Kashumana, Punihale, Bakamia, Ha-
waii, Hoapili kane, a me Hoapili wahine, a
me Kapolani.

Nui loa ka olioli o Abela, a me Mose, a me
Elia, a me Isia, a me ko ka lani poe maikai
a pau loa.

O Iehova ke Akua, a me ka Haku, a me
ka Uhane Hemolele.

Ua pau loa kou maua ma keia ao, no kou
ike ana i na mea nani o kela ao. He alohi
kou hele ana i Paredaiso, a he malamalama
oe i kou ike ana mai ma keia ao.

Hele aku la oe i Ierusalem, ike aku la oe
i ke ala nui gula, he nani ke nani; ke kii-
pai i ka moliwai, makaikai aku la oe me kou
nani, ma keia kihapai, ma kela kihapai, hele
aku la oe i ka aina lani.

Aole he nani i oi aku ia pakela nani, he
pakika ke hele holo aku la oe i na leo mele a
ka poe mele, a me na leo kanikau a David.

Ike aku la oe i ka lani hou a me ka honua
hou, i kahi e noho ai o ka maikai. Aloha ino
kou hele ana. S. WAIMALEU.

Honolulu, D-kemaba, 22, 1853.

NO KA ELELE HAWAII.

Eia ka'u wahi makana ia oe, a nau ia e la-
we aku ma na kahi ewalo o keia moana
Patifika a lewa aku.

Eia ua wahi makana ia. I ka la 11 o Se-
ptemaba, 1853, oia ka la Sabati, he ahaia-
na ekalesia a ka Haku ma Milohi. Ua hoi
mai kekahi poe hihia, mai ko lakou auwana
ana, me kekahi poe Pope, a komo i keia aha-
aina. A pau ia, i ka poe, oia ka la 13 Sepa-
temaba, he ahaiaia ekalesia a ka Haku ma
Kealia, e like me ka ahaiaia i ka la Sabati.
Akahi wale no ko'u ike ana i keia hana ku-
panaha a ka Uhane Hemolele ma Kona
Hewa nei; o ka la Sabati wale no ka mea i
maopopo ka la ahaiaia, aole i na la e ae.

A i ka la 25 o Septemaba nei he ahaiaia
ekalesia ma Kepulu nei, he Sabati no ia;
kupono ia i na ahaiaia a pau ma keia Pae
aina; ma ka lani ka ahaiaia no ka hale ole.
A ke hoomakaukau nei na mea e paa ai ka
Laukini o ka Haku.

Eia kekahi; no Hilo keia otelo. He mea
hana mau ka ua no Hilo. Eia ma Kona
Hema nei kela olelo a ka poe kahiko. He
mea hana mau ka ua ma Kona Hema, i ke-
la Sabati keia Sabati. No ka mea, na hoo-
maua mai ke Akua ma ka pule a ka poe
haipule, no ka pilikia o kanawa i ka wa ma-
ma no ka wi. Hele mau lakou i ka nabele-
hele i ka imi Hapuu, Pala, Hoi, Pia, Ki,
o keia mea kahiko, ua pau ia. Ke haawi
mai nei ke Akua i ka ua, i oluolu pono ka
honua; a ke mahi nei na kanaka i ko lakou
kihapai, ua oluolu pono ka aia.

Pela hoi ka Uhane Hemolele e mahi ana
i ka naau o ka poe hoomaloka, i ka ke Akua
hana; o ka hele mau a ka halawai me ka ha-
pai pono i kana oiauna.

Pela ka maua o na haipule me ke kahu o